YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

22 päivänä maaliskuuta 2007 *

Asiassa C-15/06 P,

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 4.1.2006,

Regione Siciliana, edustajanaan avvocato dello Stato G. Aiello, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään E. de March ja L. Flynn, avustajanaan avvocatessa G. Faedo, prosessiosoite Luxemburgissa,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Schintgen sekä tuomarit A. Borg Barthet ja M. Ilešič (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mazák,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.1.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Regione Siciliana vaatii muutoksenhaussaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-60/03, Regione Siciliana vastaan komissio, 18.10.2005 antaman tuomion (Kok. 2005, s. II-4139; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla se hylkäsi ensin mainitun nostaman kanteen, jossa se oli vaatinut Euroopan aluekehitysrahaston infrastruktuuri-investointeihin Italiassa (alue: Sisilia) myöntämän, vähintään 15 miljoonan [euron] suuruisen tuen myöntämisestä 17.12.1987 tehdyllä komission päätöksellä K(87) 2090 026 Italian tasavallalle myönnetyn tuen peruuttamisesta ja komission suorittaman tukiennakon takaisinperimisestä 11.12.2002 tehdyn komission päätöksen K(2002) 4905 (jäljempänä riidanalainen päätös) kumoamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa 24.6.1988 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2052/88 (EYVL L 185, s. 9), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2081/93 (EYVL L 193, s. 5; jäljempänä asetus N:o 2052/88), ja asetuksen (ETY) N:o 2052/88 soveltamisesta rakennerahastojen toiminnan yhteensovittamisen osalta toisaalta keskenään ja toisaalta Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa 19.12.1988 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 4253/88 (EYVL L 374, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2082/93 (EYVL L 193, s. 20;

jäljempänä asetus N:o 4253/88), annettiin taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi EY 158 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

3 Asetuksen N:o 2052/88 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Yhteisön toiminta täydentää vastaavaa kansallista toimintaa tai myötävaikuttaa siihen. Se perustuu kiinteisiin neuvotteluihin komission, asianomaisen jäsenvaltion ja tämän kansallisella tasolla nimeämien toimivaltaisten kansallisten, alueellisten, paikallis- tai muiden viranomaisten ja toimielinten välillä – –, jolloin kaikki osapuolet pyrkivät yhteistyössä samaan päämäärään. Näitä neuvotteluja kutsutaan jäljempänä 'yhteistyöhön osallistumiseksi'. Yhteistyöhön osallistumiseen kuuluvat valmistelu, rahoitus sekä toiminnan ennakkoarviointi, seuranta ja jälkiarviointi."

4 Asetuksen N:o 4253/88 9 artiklan, jonka otsikko on "Tuen täydentävyys", 1 kohdassa säädetään, että "todellisen taloudellisen vaikutuksen takaamiseksi – – rakennerahastojen – – määrärahat – – eivät voi korvata jäsenvaltion julkisia rakenteellisia menoja tai tällaisia vastaavia menoja alueilla, joille voidaan myöntää tukea jonkin tavoitteen saavuttamiseksi".

5 Saman asetuksen 24 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos toiminnan tai toimenpiteen toteuttaminen ei ilmeisesti oikeuta siihen myönnettyyn rahalliseen tukeen tai osaan siitä, komissio tekee tapauksesta aiheellisen tutkimuksen yhteistyöhön osallistumista noudattaen, pyytäen erityisesti

asianomaista jäsenvaltiota tai muita tämän toiminnan täytäntöönpanoa varten nimeämiä viranomaisia esittämään havaintonsa määräajassa.

2. Tämän tutkimuksen perusteella komissio voi vähentää asianomaiseen toimintaan tai toimenpiteeseen annettua tukea tai pidättää sen, jos tutkimus paljastaa epäsäännöllisyyksiä tai sellaisen huomattavan muutoksen, jolle ei ole pyydetty komission hyväksyntää ja joka vaikuttaa toiminnan tai toimenpiteen laatuun tai niihin olosuhteisiin, joissa ne pannaan täytäntöön.

3. Jokainen aiheettomasti vastaanotettu rahasumma on palautettava komissiolle. – –"

Asian tausta

6 Italian tasavalta pyysi 23.9.1986 komissioon saapuneella kirjeellä Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) tuen myöntämistä infrastruktuuri-investointeihin, jotka koskivat Sisiliassa (Italia) Gibbesin yli kulkevan padon rakentamistöiden kolmatta osaa. Hakemuksessa mainittiin patorakennelman liitännäisrakennelmien rakentaminen ja todettiin, että padolla oli kaksi käyttötarkoitusta, koska sillä piti taata luotettavat vedentoimitukset erityisesti vielä toteutettavalle Licatan tuotantoalueelle ja noin 1 000 hehtaarin suuruisen maatalousmaan kastelua varten.

7 Komissio myönsi Italian tasavallalle päätöksellä K(87) 2090 026 (jäljempänä tuen myöntämistä koskeva päätös) määrältään enintään 94 490 620 056 Italian liiran

(ITL) (noin 48,8 miljoonaa euroa) suuruisen EAKR:n tuen. Italian tasavalta sai kyseisestä tuesta 75 592 496 044 ITL:n (noin 39 miljoonaa euroa) suuruisen kokonaisennakon.

8 Italian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 23.5.2000 päivätyllä kirjeellä, että patorakennelmaa koskevat työt olivat päättyneet 11.11.1992, mutta pato ei kuitenkaan ollut toimintakelpoinen. Italian viranomaiset toimittivat samalla kirjeellä komissiolle 17.1.2000 päivätyn Regione Sicilianan kirjeen, jossa se oli nimenomaisesti sitoutunut toteuttamaan työt, jotka olivat tarpeen, jotta padosta saataisiin toimintakelpoinen ja jotta sitä voitaisiin hyödyntää.

9 Italian viranomaiset toimittivat 29.3.2001 päivätyllä kirjeellä komissiolle loppusumman maksupyynnön sekä Regione Sicilianan 5.3.2001 laatiman kirjeen. Tuosta kirjeestä kävi ilmi, että Ente minerario siciliano (Sisilian kaivosalan yksikkö), joka on padosta vastaava urakoitsija, oli lakkautettu, että Licatan tuotantoaluetta ei ollut voitu toteuttaa ja että näin ollen padon vesien alkuperäistä käyttötarkoitusta oli muutettava. Tästä syystä oli tilattu tutkimus altaan vesien potentiaalisten käyttötarkoitusten määrittämiseksi.

10 Näiden seikkojen perusteella komissio päätti aloittaa asetuksen N:o 4253/88 24 artiklassa ja tuen myöntämistä koskevan päätöksen 2 artiklassa tarkoitetun tutkimusmenettelyn. Komissio ilmoitti 26.9.2001 päivätyllä kirjeellä Italian tasavallalle ne seikat, jotka saattoivat merkitä sääntöjenvastaisuuksia ja joiden perusteella saattoi olla perusteltua päättää kyseisen tuen peruuttamisesta. Se kehotti Italian viranomaisia, Regione Sicilianan puheenjohtajistoa ja lopullista tuensaajaa esittämään huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

11 Italian tasavalta toimitti 29.11.2001 päivätyllä kirjeellä komissiolle Regione Sicilianan huomautukset. Näistä huomautuksista ilmeni, ettei töiden aloittamisajankohdasta ollut päätetty edes alustavasti.

12 Regione Siciliana toimitti 21.2.2002 päivätyllä kirjeellä muita tietoja hankkeen edistymisestä samoin kuin aikataulun, jonka mukaan työt piti saattaa loppuun ennen 2.2.2003.

13 Komissio katsoi, että nämä viimeksi mainitut tiedot vahvistivat useiden asetuksen N:o 4253/88 24 artiklassa tarkoitettujen sääntöjenvastaisuuksien olemassaolon, ja se teki 11.12.2002 riidanalaisen päätöksen. Tällä päätöksellä se peruutti tuen, vapautti tuen loppusumman maksua varten varatun määrän ja vaati ennakkona maksettujen summien palauttamista.

Oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

14 Regione Siciliana nosti 20.2.2003 kumoamiskanteen riidanalaisesta päätöksestä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla tuon kanteen perusteettomana.

15 Ennen pääasian ratkaisemista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi komission esittämän oikeudenkäyntiväitteen siitä, ettei Regione Sicilianalla ollut

asiavaltuutta. Komissio ei kiistänyt sitä, että kanteen kohteena oleva päätös koskee kantajaa erikseen EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla, mutta väitti, ettei kyseinen päätös koske sitä suoraan.

16 Valituksenalaisessa tuomiossa kanteen tutkittavaksi ottamisesta esitetyt olennaiset perustelut kuuluvat seuraavasti:

"47 Kun [riidanalaisessa] päätöksessä kumotaan tuki kokonaisuudessaan, siinä – – pääasiallisesti poistetaan komissiolle kuuluva velvoite maksaa tuen loppusumma (9,8 miljoonaa euroa) ja määrätään palautettaviksi Italian tasavallalle maksetut tukiennakot, jotka on siirretty kantajalle (noin 39 miljoonaa euroa).

48 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tällainen päätös väistämättä vaikuttaa välittömästi kantajan oikeusasemaan usealla tavalla. [Riidanalaisessa] päätöksessä ei myöskään jätetä mitään harkintavaltaa Italian viranomaisille, koska kyseisen päätöksen toimeenpano on luonteeltaan täysin automaattinen ja perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä muiden, välissä olevien sääntöjen soveltamista.

– –

53 Kantajan oikeusasemaan vaikuttaneiden muutosten osalta on todettava ensinnäkin, että [riidanalaisen] päätöksen ensimmäisenä suorana ja välittömänä vaikutuksena on ollut sen varallisuusaseman muutos, koska siltä on evätty tuen loppusumma (noin 9,8 miljoonaa euroa), jota komissio ei ollut vielä suorittanut.

Komissio ei suorita tuen maksamatta olevaa loppusummaa Italian tasavallalle, koska tuki on peruutettu. Italian viranomaiset eivät voi näin ollen siirtää sitä kantajalle. – –

54 [Riidanalaisella] päätöksellä muutetaan välittömästi kantajan oikeusasemaa myös siltä osin kuin siinä määrätään velvoitteesta palauttaa ennakkona suoritetut summat (noin 39 miljoonaa euroa). [Riidanalaisen] päätöksen vaikutuksesta kantajan oikeusasema kyseisten summien kiistattomana vastaanottajana muuttuu samojen summien osalta vähintäänkin potentiaaliseksi maksuvelvolliseksi. – –

– –

56 Edellytyksestä, jonka mukaan [riidanalaisen] päätöksen täytäntöönpanon on oltava automaattista, on todettava, että [riidanalaisella] päätöksellä on mekaanisesti ja sellaisenaan kantajaan nähden kumpikin edellä 53 ja 54 kohdassa mainittu vaikutus.

57 Nämä [riidanalaisen] päätöksen kaksi vaikutusta ovat seurausta pelkästään yhteisön oikeudesta eli EY 211 artiklan kolmannesta luetelmakohdasta ja EY 249 artiklan neljännestä kohdasta yhdessä tulkittuina. Tämän osalta kansallisilla viranomaisilla ei ole mitään harkintavaltaa niille kuuluvan, kyseisen päätöksen täytäntöönpanoa koskevan velvoitteen osalta.

58 Komission väite, jonka mukaan kansalliset viranomaiset voivat teoriassa päättää vapauttaa kantajan niistä taloudellisista seurauksista, joita [riidanalaisesta]

päätöksestä aiheutuu välittömästi kantajalle, rahoittamalla valtion varoista yhtäältä pidätetyn yhteisön tuen loppusumman ja toisaalta kantajan saamien ennakkojen takaisinmaksun, tai jommankumman näistä, ei aseta kyseenalaiseksi edellä 56 ja 57 kohdassa esitettyjä toteamuksia.

59 Tämäntyyppinen kansallisella tasolla mahdollisesti tehtävä rahoituspäätös ei poistaisi komission päätöksen automaattista täytäntöönpanoa. Se olisi juridisesti erillään [riidanalaisen] päätöksen soveltamisesta yhteisön oikeudessa. Kyseisen kansallisella tasolla tehtävän päätöksen vaikutuksena olisi palauttaa kantaja siihen asemaan, jossa se oli ennen [riidanalaisen] päätöksen tekemistä, jolloin se vuorostaan saisi aikaan toiseen kertaan tapahtuvan muutoksen kantajan oikeusasemassa [riidanalaisella] päätöksellä automaattisesti aikaansaadun ensimmäisen muutoksen jälkeen. Tämä kantajan oikeusaseman toiseen kertaan tapahtuva muutos olisi seurausta pelkästään kansallisesta päätöksestä eikä [riidanalaisen] päätöksen täytäntöönpanosta."

Valitus ja vastavalitus

17 Valittaja vaatii muutoksenhaussaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaisen tuomion ja riidanalaisen päätöksen. Se vetoaa tässä tarkoituksessa useisiin valitusperusteisiin, joiden mukaan valituksenalaisessa tuomiossa on oikeudellisia virheitä ja sen perustelut ovat sekavia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämän, pääasiaa koskevan arvioinnin osalta.

18 Komissio vaatii valituksen hylkäämistä, mutta myös valituksenalaisen tuomion kumoamista. Tässä tarkoituksessa se on tehnyt vastavalituksen, jossa se väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen rikkoneen EY 230 artiklan neljättä

kohtaa ja tehneen perusteluvirheitä, kun se on hylännyt komission siinä tekemän oikeudenkäyntiväitteen.

19 Koska vastavalitus liittyy Regione Sicilianan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostaman kanteen tutkittavaksi ottamiseen, joka on ratkaistava ennen kuin varsinaisen valituksen aineelliset kysymykset voidaan tutkia, se on tutkittava ensiksi.

Vastavalitus

Asianosaisten lausumat

20 Komissio katsoo vastavalituksessaan, että ajatuksenkulku, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on esittänyt kanteen tutkittavaksi ottamisesta, lähtee virheellisestä olettamasta eli siitä, että Regione Siciliana oli myöntämispäätöksellä asetettu suoranaisesti myönnetyn tuen velkojan asemaan. Komission mukaan se, että Regione Sicilianalla oli mahdollisuus saada EAKR:n tukea Gibbesin patoa varten, riippui Italian tasavallan itsenäisistä valinnoista.

21 Vaikka myönnettäisiinkin, että Regione Siciliana olisi todellisuudessa ollut yhteisön tuen velkoja, tällainen tilanne olisi komission mukaan ollut seurausta kansallisen oikeuden säännöksistä tai sen nojalla tehdyistä päätöksistä.

22 Komissio katsoo, että jos yhteisöjen tuomioistuin vahvistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisessa tuomiossa esittämän tulkinnan, siitä

aiheutuu seurauksia, joita ei voida hyväksyä rakennerahastojen tuensaajien oikeussuojan kannalta katsoen. Myönnettyjä varoja koskevat komission päätökset koskisivat nimittäin suoraan jokaista oikeussubjektia, joka on rakennerahastoista myönnettävän tuen lopullinen saaja.

23 Valituksenalainen tuomio on komission mukaan lisäksi ristiriitainen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on nimittäin katsonut, että riidanalaisella päätöksellä oli muutettu valittajan oikeusasemaa välittömästi ja automaattisesti, ja myöntänyt samalla, että Italian viranomaisilla oli ollut välttämätön rooli. Käyttäessään valituksenalaisen tuomion 54 kohdassa ilmaisua "vähintäänkin potentiaalinen maksuvelvollinen" ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lisäksi myöntänyt, että Italian tasavallalla oli harkintavalta sen suhteen, vyöryttikö se riidanalaisen päätöksen vaikutukset valittajalle.

24 Valittajan mukaan tämä päätös on vaikuttanut välittömästi sen oikeusasemaan, koska valittaja on siirtynyt tuen vastaanottajan asemasta tuosta tuesta saatujen ennakoiden palauttajan asemaan.

25 Italian viranomaisilla ei nimittäin valittajan mukaan ollut ollut minkäänlaista harkintavaltaa riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanossa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tältä osin aivan oikein todennut, että Italian tasavallan aloitteesta tapahtuva mahdollinen rahoituksen uudelleenjärjestäminen on seurausta kansallisesta päätöksestä, jolla ei ollut mitään tekemistä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanovelvollisuuden kanssa.

26 Valittaja toteaa sitten, että Gibbesin patohanke kuuluu sen toimivaltaan ja että se mainitaan myöntämispäätöksen liitteessä rahoitustukihakemuksesta vastaavana viranomaisena.

27 Se huomauttaa myös, että riidanalainen päätös esti sitä käyttämästä toimivaltaansa haluamallaan tavalla. Tuossa päätöksessä se oli muun muassa velvoitettu keskeyttämään hankkeeseen liittyvän säännöstön soveltaminen ja aloittamaan tuensaajiin kohdistuva tuen takaisinperintämenettely.

28 Valittaja on istunnossa vielä korostanut, että sen valituksen tutkimatta jättämisellä siltä evättäisiin sen oikeudet, koska se ei valtionhallinnon yksikkönä voi nostaa kannetta Italian tasavaltaa vastaan kansallisissa tuomioistuimissa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

29 EY 230 artiklan neljännen kohdan perusteella alueellinen tai paikallinen yksikkö voi, jos se on – kuten Regione Siciliana – kansallisen oikeuden perusteella oikeushenkilö, nostaa kanteen sille osoitetusta päätöksestä tai päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu asetuksena tai toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen (asia C-452/98, Nederlandse Antillen v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, Kok. 2001, s. I-8973, 51 kohta; asia C-142/00 P, komissio v. Nederlandse Antillen, tuomio 10.4.2003, Kok. 2003, s. I-3483, 59 kohta ja asia C-417/04 P, Regione Siciliana v. komissio, tuomio 2.5.2006, Kok. 2006, s. I-3881, 24 kohta).

30 Tässä tapauksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tutkinut ainoastaan sen, koskiko riidanalainen päätös valittajaa suoraan, koska komissio ei ollut kiistänyt, etteikö kyseinen päätös koskisi mainittua valittajaa erikseen.

31 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklan neljännen kohdan mukainen edellytys siitä, että kanteen kohteena olevan päätöksen pitää koskea luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä suoraan, vaatii täyttyäkseen sen, että riidanalaisella yhteisön toimella on välittömiä vaikutuksia yksityisen oikeusasemaan ja ettei se jätä niille, joille se on osoitettu ja joiden tehtävänä on sen toimeenpano, ollenkaan harkintavaltaa, jolloin toimeenpano on puhtaasti automaattista ja perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä välissä olevien sääntöjen soveltamista (ks. mm. asia C-404/96 P, Glencore Grain v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2435, 41 kohta; asia C-486/01 P, Front national v. parlamentti, tuomio 29.6.2004, Kok. 2004, s. I-6289, 34 kohta ja em. asia Regione Siciliana, tuomion 28 kohta).

32 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut edellä mainitussa asiassa Regione Siciliana vastaan komissio antamansa tuomion 29 ja 30 kohdassa, se että Regione Sicilianan kaltainen alueellinen tai paikallinen yksikkö on nimetty EAKR-hankkeen toteuttamisesta vastuussa olevaksi viranomaiseksi, ei tarkoita sitä, että tämä yksikkö itse olisi tukioikeuden haltija. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan minkään tuon asian asiakirja-aineistoon sisältyneen seikan perusteella ei voitu päätellä, että päätös olisi koskenut kyseistä yksikköä suoraan tuon hankkeen toteuttamisesta vastuussa olevan viranomaisen ominaisuudessa EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla.

33 Yhteisöjen tuomioistuin totesi edelleen, että asetuksen N:o 2052/88 4 artiklan 1 kohdan ensimmäinen kohta ja asetuksen N:o 4253/88 9 artiklan 1 kohta eivät voi kumota tätä arviointia. Kyseisillä artikloilla, joissa vahvistetaan yhteisön taloudellisen tuen täydentävyys suhteessa kansalliseen rahoitukseen, ei näet ole merkitystä silloin, kun komissio on päättänyt yhteisön tuen (em. asia Regione Siciliana, tuomion 31 kohta).

34 Näitä päätelmiä voidaan soveltaa myös nyt esillä olevassa asiassa.

35 Niitä ei mitenkään kyseenalaista Regione Sicilianan väite, jonka mukaan sille on Italian oikeusjärjestyksellä annettu laajempi toimivalta Gibbesin patohankkeen kaltaisissa asioissa kuin moottoritiestön alalla, johon edellä mainitussa asiassa Regione Siciliana vastaan komissio annetussa tuomiossa kyseessä ollut hanke liittyi. Tämä kansalliseen oikeuteen perustuva erottelu ei näet voi mitenkään vaikuttaa edellytykseen, jonka mukaan toimenpiteen on koskettava valittajaa suoraan.

36 Merkitystä ei myöskään ole sillä, että Regione Siciliana mainitaan myöntämispäätöksen liitteessä rahoitustukihakemuksesta vastaavana viranomaisena, kun se edellä mainitussa asiassa Regione Siciliana vastaan komissio annettuun tuomioon johtaneessa asiassa taas mainittiin hankkeen toteuttamisesta vastaavana viranomaisena. "Hakemuksesta vastaavan viranomaisen" asemasta, johon myöntämispäätöksen liitteessä viitataan, ei ole seurannut tilannetta, jossa valittajan ja yhteisön tuen välillä on suora yhteys; lisäksi tuesta todetaan jo itse päätöksessä, että sitä oli hakenut Italian hallitus ja että se oli myönnetty Italian tasavallalle.

37 Koska sen edellytyksen osalta, jonka mukaan toimenpiteen on koskettava valittajaa suoraan, ei ole tullut esille mitään sellaisia seikkoja, joiden nojalla nyt esillä oleva asia voitaisiin erottaa edellä mainitusta asiasta Regione Siciliana vastaan komissio, on syytä päätellä, että yhteisöjen tuomioistuimen tältä osin tuossa tuomiossa esittämä arviointi on täysin sovellettavissa nyt esillä olevaan asiaan.

38 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että riidanalainen päätös koskee suoraan Regione Sicilianaa. Valituksenalainen tuomio on näin ollen kumottava.

39 Toisin kuin valittaja väittää, tuolla päätöksellä ei evätä valittajalta sen oikeuksia. Tässä suhteessa riittää, kun todetaan, että yksityisten on voitava saada tosiasiallista oikeussuojaa niille oikeuksille, jotka heille yhteisön oikeusjärjestyksen mukaan kuuluvat (asia C-263/02 P, komissio v. Jégo-Quéré, tuomio 1.4.2004, Kok. 2004, s. I-3425, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Sellaisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden oikeussuoja, jotka eivät EY 230 artiklan neljännessä kohdassa mainittujen tutkittavaksi ottamisen edellytysten vuoksi voi suoraan riitauttaa riidanalaisen päätöksen kaltaisia yhteisön toimia, on varmistettava tehokkaasti kansallisissa tuomioistuimissa käytettävissä olevilla oikeussuojakeinoilla. Niillä on EY 10 artiklassa määrätyn lojaalin yhteistyön periaatteen mukaisesti velvollisuus mahdollisuuksien mukaan tulkita ja soveltaa oikeussuojakeinojen käyttöä koskevia kansallisia menettelysääntöjä siten, että luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat riitauttaa tuomioistuimissa sellaisen päätöksen tai muun kansallisen toimen laillisuuden, joka liittyy nyt kyseessä olevan laisen yhteisön toimen soveltamiseen niiden osalta, vetoamalla viimeksi mainitun toimen pätemättömyyteen sekä vaatimalla näitä tuomioistuimia esittämään yhteisöjen tuomioistuimelle tältä osin ennakkoratkaisukysymyksiä (em. asia komissio v. Jégo-Quéré, tuomion 30–32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Regione Sicilianan kanteen tutkittavaksi ottaminen

40 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi julistaessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksen mitättömäksi joko itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

41 Yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että sillä on nyt esillä olevassa asiassa kaikki tarvittavat tiedot, jotta se itse voi ratkaista Regione Sicilianan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostaman kanteen tutkittavaksi ottamista koskevan kysymyksen. Viimeksi mainitun tästä aiheesta esittämät lausumat vastaavat niitä

lausumia, jotka se on esittänyt komission vastavalitusta koskevissa huomautuksissaan, ja ne perustuvat pääasiallisesti siihen jo käsiteltyyn väitteeseen, jonka mukaan riidanalainen päätös koskee suoraan valittajaa, koska tällä päätöksellä se on siirretty tuen vastaanottajan asemasta tuosta tuesta saatujen ennakoiden palauttajan asemaan.

42 Tämän tuomion 31–38 kohdassa esitetyistä syistä riidanalaisen päätöksen ei voida katsoa koskevan suoraan Regione Sicilianaa.

43 Näin ollen Regione Sicilianan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostama kanne on jätettävä tutkittavaksi ottamatta.

Valitus

44 Koska Regione Sicilianan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostamaa kannetta ei oteta tutkittavaksi, sen valitus, joka koskee tuon kanteen perusteltavuuteen liittyviä valituksenalaisen tuomion kohtia, on jäänyt ilman kohdetta, joten sitä ei ole syytä tutkia.

Oikeudenkäyntikulut

45 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan muutoksenhakumenettelyyn työjärjestyksen 118 artiklan nojalla, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 6 kohdassa, jota myös sovelletaan muutoksenhakumenettelyyn mainitun 118 artiklan nojalla, määrätään, että jos lausunnon antaminen asiassa raukeaa, yhteisöjen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan.

46 Koska komissio on vaatinut, että Regione Siciliana velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska viimeksi mainittu on hävinnyt asian vastavalituksen osalta, se on velvoitettava korvaamaan siitä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

47 Koska valitus on jäänyt ilman kohdetta siitä syystä, että komission vastavalitus on perusteltu, Regione Siciliana on velvoitettava korvaamaan myös valituksesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

48 Koska komissio on vaatinut, että Regione Siciliana velvoitetaan korvaamaan myös ensimmäisessä oikeusasteessa käydystä oikeudenkäynnistä aiheutuneet oikeuden-

käyntikulut, ja koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettu kanne on jätetty tutkittavaksi ottamatta, Regione Siciliana on velvoitettava korvaamaan ensimmäisessä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-60/03, Regione Siciliana vastaan komissio, 18.10.2005 antama tuomio kumotaan.**

2) **Regione Sicilian kanne, jossa se vaati Euroopan aluekehitysrahaston infrastruktuuri-investointeihin Italiassa (alue: Sisilia) myöntämän, vähintään 15 miljoonan [euron] suuruisen tuen myöntämisestä 17.12.1987 tehdyllä komission päätöksellä K(87) 2090 026 Italian tasavallalle myönnetyn tuen peruuttamisesta ja komission suorittaman tukiennakon takaisinperimisestä 11.12.2002 tehdyn komission päätöksen K(2002) 4905 kumoamista, jätetään tutkittavaksi ottamatta.**

3) **Lausunnon antaminen Regione Sicilianan tämän tuomiolauselman 1 kohdassa mainitusta tuomiosta tekemästä valituksesta raukeaa.**

4) **Regione Siciliana velvoitetaan korvaamaan sekä tässä että ensimmäisessä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset